

RENCANA UTAMA

MERCUN bola kerap menjadi penyebab kepada kecederaan parah kepada si pemain.

KECEDERAAN parah pada tangan termasuk putus beberapa jari akan menyebabkan seseorang individu mengalami kecacatan kekal. - Gambar hiasan

Is tertera buat 'eksperimen' dalam bak hancur tangan mercun makan tuan

'MacGyver' hancur empat jari

ANTARA kes kecederaan akibat bermain mercun yang pernah dilaporkan akhbar Kosmo! sebelum ini.

Walaupun pelbagai kejadian disiarkan oleh media berhubung kecederaan akibat bermain mercun, masyarakat seolah-olah tidak pernah diambil iktibar.

Bahaya dan risiko ubah suai mercun

SUASANA tenang pada waktu tengah hari di Kampung Seberang Baruh Cabang Tiga di Kuala Terengganu, Terengganu pada 22 Ogos 2010 tiba-tiba menjadi kelam-kabut selepas berlaku satu letupan yang disusuli dengan gegaran kuat.

Seorang penduduk, Nursheffi Azhar yang pada ketika itu berusia 36 tahun bergegas keluar dari rumahnya untuk melihat apa yang berlaku.

"Saya tak pernah dengar bunyi letupan sekuat ini. Sebaik tiba di tempat kejadian, saya dapat lihat ada dua remaja terbaring di atas tanah dalam keadaan cedera parah," katanya kepada pihak media.

Letupan kuat itu sebenarnya datang dari sebuah rumah kayu lama yang hancur berkecai selepas mercun dan bunga api yang disimpan oleh pihak tidak bertanggungjawab meletup.

Lebih menyedihkan, kejadian itu telah mengorbankan seorang kanak-kanak lelaki, Khairil Arif Ayub yang berusia enam tahun.

Mayatnya melambung dan tersangkut di celah dahan pokok

berhampiran rumah berkenaan manakala kepalanya pula berkecai.

Dua lagi mangsa yang masing-masing berusia 19 dan 20 tahun pula cedera parah dan ditemui bergelimpangan di lokasi kejadian dengan kaki salah seorang daripada mereka hancur, dipercayai akibat terkena letupan mercun berkenaan.

Ketua Polis Terengganu ketika itu, Datuk Mohd. Shukri Dahlan menyifatkan, ia sebagai kejadian paling dahsyat di negeri itu membabitkan mercun.

Malah, ia mungkin merupakan antara kejadian letupan mercun paling ngeri pernah berlaku di negara ini dan sehingga kini, tragedi itu masih lagi terpahat dalam ingatan sebahagian besar anggota masyarakat.

Selain kejadian itu, sebenarnya banyak lagi kes kecederaan akibat perbuatan bermain mercun berlaku di seluruh negara saban tahun dengan ada antaranya mengalami kecacatan kekal seperti yang dilaporkan di dada-dada akhbar mahupun di kaca televisyen.

Misalnya, dalam satu kejadian yang berlaku di sebuah rumah di Taman Tasik Prima, Puchong, Selangor pada 18 Ogos 2013, seorang kanak-kanak perempuan berusia lapan tahun, Aleya Alyssa Abd. Rahim buta mata kanan manakala dua lagi sepupunya cedera teruk selepas terkena letupan mercun ketupat.

Kejadian itu berlaku kira-kira pukul 11.30 malam ketika mangsa sedang bermain bunga api bersama beberapa orang sepupunya ketika menghadiri majlis rumah terbuka Aidilfitri bersama keluarganya di rumah tersebut.

Lilin yang digunakan untuk membakar bunga api dikatakan terjatuh lalu mengenai sejumlah mercun yang diletakkan di atas lantai menyebabkan berlakunya letupan yang kuat.

Dalam satu kejadian lain yang

berlaku kira-kira pukul 6 pagi pada 6 Julai 2015 di Kampung Galok, Chetok, Tanah Merah, Kelantan, pergelangan tangan kiri seorang bekas anggota tentera hancur gara-gara terkena letupan selepas lelaki berkenaan dikatakan sedang bereksperimen membuat mercun buatan sendiri.

Mangsa, Muhammad Alif Abdullah yang berusia 27 tahun ketika kejadian turut mengalami lecur pada bahagian muka dan beberapa bahagian badan akibat terkena ledakan bahan letupan ketika dia dipercayai cuba memampatkan belerang.

Bahaya

Terbaharu, dalam kejadian di Kampung Sayong, Kuala Kangsar, Perak pada 9 Jun lalu, seorang murid tahun lima Sekolah Kebangsaan Sayong putus tiga jari tangan kanannya selepas mercun yang dibakar meletup ketika mangsa masih memegang bahan letupan itu.

Empat contoh kejadian itu cukup untuk menggambarkan betapa

MUKA depan Kosmo! 23 Ogos 2010.

WALAUPUN penjualan mercun dan bunga api dilarang kerajaan, masih ada pihak bertindak berani menjualnya secara terbuka. - Gambar hiasan

RENCANA UTAMA

KEADAAN rumah kayu di Kampung Seberang Baruh Cabang Tiga di Kuala Terengganu yang musnah akibat letupan mercun dalam kejadian 22 Ogos 2010.

⚡ bahayanya mercun kepada kita sama ada dalam keadaan asalnya, apatah lagi mercun yang telah diubah suai menggunakan bahan-bahan tertentu.

Persoalannya, mengapa masih ramai masyarakat di negara ini khususnya remaja dan kanak-kanak terus bermain mercun sedangkan umum sudah mengetahui tentang bahaya dan risikonya?

Sama ada kemalangan itu membabitkan kecederaan mahupun membawa maut, ia bagaikan masih tidak memberi kesan dan pengajaran kepada sesetengah individu sehinggalah kejadian yang sama masih tetap berlaku saban tahun.

NORDIN

Permintaan tinggi

Aktiviti pembakaran mercun sebenarnya telah diharamkan oleh kerajaan seperti yang termaktub dalam Akta Bahan Letupan pindaan 1991.

Namun, entah di mana silapnya, orang ramai termasuk daripada masyarakat Melayu tetap bermain mercun dan bunga api seperti kebiasaan terutamanya ketika menjelang sambutan Ramadan dan hari raya Aidilfitri.

Mungkin kerana permintaan yang tinggi, bahan larangan itu terus diseludup masuk ke negara ini oleh pihak-pihak tertentu melalui pelbagai

cara kerana penjualannya dikatakan menjanjikan keuntungan yang berlipat kali ganda.

Sebab itulah, mercun dan bunga api masih dijual di pelosok negara sama ada secara sembunyi atau pun terang-terangan walaupun pelbagai siri serbuan dan rampasan telah dilakukan oleh pihak berkuasa. Apa yang menghairankan, mengapa kecederaan

akibat bermain mercun hanya melibatkan orang Melayu terutamanya menjelang sambutan bulan Ramadan selain hari raya Aidilfitri dan Aidiladha sedangkan mercun dan bunga api juga turut dimainkan oleh kaum-kaum lain di negara ini?

Pakar Kajian Kemasyarakatan, Datuk Dr. Nordin Selat berpendapat, mercun sebenarnya berkait rapat dengan amalan dan kepercayaan masyarakat Cina. Ia dibakar menjelang tengah malam bagi menandakan bermulanya tahun baharu.

"Disebabkan Malaysia merupakan sebuah negara yang terdiri daripada pelbagai kaum, maka budaya dan amalan masyarakat Cina itu telah menjadi ikutan bagi kebanyakan masyarakat di negara ini termasuk oleh orang Melayu untuk mencari keseronokan.

"Disebabkan aktiviti bermain mercun telah lama menjadi ikutan masyarakat Melayu, maka perbuatan itu kekal sehingga kini dan terus dilakukan daripada generasi ke generasi," katanya.

Namun apa yang menyedihkan katanya, amalan bermain mercun dalam kalangan remaja dan kanak-kanak Melayu dilakukan tanpa kawalan dan pemantauan orang dewasa sehingga membawa kepada kecederaan serta kecacatan.

Budaya

Lebih teruk katanya, apabila ada individu yang cuba mengubah suai mercun dengan tujuan untuk menghasilkan letupan dan bunyi yang lebih kuat daripada biasa tanpa memikirkan risiko dan bahaya yang menunggu.

Pensyarah Psikologi Pendidikan, Fakulti Pengajian Pendidikan Universiti Putra Malaysia, Dr. Maria Chong Abdullah pula memberitahu, remaja dan kanak-kanak disifatkan sebagai golongan yang mempunyai perasaan ingin tahu yang tinggi

sehingga menyebabkan mereka sentiasa cuba melakukan benda baharu.

"Dalam konteks mercun, saya berpendapat orang Melayu khususnya golongan remaja dan kanak-kanak terikut-ikut dengan budaya orang Cina. Orang Cina membakar mercun disebabkan budaya turun-temurun tetapi orang Melayu dan kaum lain bermain mercun untuk keseronokan semata-mata.

"Cuma yang membezakannya ialah remaja dan kanak-kanak yang bermain mercun ini lebih kreatif dan sentiasa ingin melakukan sesuatu yang lebih hebat.

"Sebab itulah, mereka lebih suka mengubah suai dan membuat mercun sendiri tanpa memikirkan kesan serta akibatnya," katanya.

Dari sudut psikologi, pada usia kanak-kanak dan remaja, golongan itu kerap mengalami *personal myth* iaitu mitos atau dongengan peribadi.

Keadaan itu katanya, akan menyebabkan golongan itu sentiasa berfikir bahawa perkara buruk tidak akan berlaku kepada mereka dan sering mengambil risiko yang sebenarnya boleh membahayakan diri sendiri.

Justeru katanya, golongan lebih dewasa terutamanya ibu bapa harus memainkan peranan membimbing remaja dan anak-kana dengan menasihati mereka supaya tidak melakukan perbuatan sia-sia khususnya yang berisiko mengundang kemalangan.

INFO Kes letupan mercun

22 Ogos 2010 - Kanak-kanak berusia enam tahun maut, dua remaja parah rumah dijadikan stor mercun meletup di Kuala Terengganu.

17 Ogos 2011 - Tiga jari tangan kanan remaja 13 tahun hancur terkena letupan mercun di Kuala Terengganu, Terengganu.

22 Ogos 2012 - Calon peperiksaan Ujian Pencapaian Sekolah Rendah putus jari terkena letupan mercun bola di Kota Bharu, Kelantan.

18 Ogos 2013 - Seorang kanak-kanak buta, dua lagi cedera mercun letupan meletup ketika hadir majlis rumah terbuka Aidilfitri di Puchong, Selangor.

28 Julai 2014 - Kanak-kanak berusia dua tahun maut terkena mercun ketika pergi majlis marhaban di Simpang Renggam, Johor.

22 Jun 2015 - Kanak-kanak berusia empat tahun putus lima jari tangan kiri akibat letupan mercun AP Boom di Klang, Selangor.

11 Februari 2016 - Tiga lelaki dan seorang perempuan cedera dalam kejadian letupan mercun di dalam rumah di Nibong Tebal, Pulau Pinang.

9 Jun 2016 - Murid tahun lima SK Sayong putus tiga jari kanan mercun meletup di tangan di Kuala Kangsar, Perak.

Akulturasasi punca mercun jadi pilihan

AKTIVITI bermain mercun dan bunga api sebenarnya bukanlah amalan turun-temurun masyarakat Melayu.

Sebaliknya menurut Pensyarah Jabatan Sains Kemasyarakatan dan Pembangunan, Fakulti Ekologi Manusia, Universiti Putra Malaysia, Prof. Madya Dr. Ma'rof Redzuan, ia merupakan kesan daripada proses akulturasasi iaitu peniruan atau pinjaman daripada amalan dan budaya masyarakat Cina.

Katanya, menurut kisah legenda masyarakat Cina, mercun dibakar bagi menghalau seekor raksasa pemakan manusia yang

dikatakan takut kepada bunyi bising dan warna merah.

Justeru, masyarakat Cina pada zaman dahulu mengusirnya dengan cara menggunakan letupan, bunga api dan penggunaan warna merah secara meluas. Kepercayaan-kepercayaan itu kemudiannya diamalkan ketika menyambut perayaan tahun baharu yang pertama.

"Sehingga kini, amalan membakar mercun telah menjadi sebahagian daripada kepercayaan

dalam budaya masyarakat Cina dan ia dilakukan untuk menghalau roh jahat setiap kali menjelang tahun baharu.

"Berlainan dengan masyarakat Melayu, mercun dan bunga api dimainkan tanpa tujuan khusus dan ia juga tiada kaitan dengan agama Islam.

"Ia hanya menjadi alat untuk menyatakan kegembiraan semata-mata terutama golongan remaja dan kanak-kanak semasa menyambut sesuatu perayaan," katanya.

MA'ROF

Jelas Ma'rof lagi, berbanding mercun, amalan bermain meriam lebih berkait rapat dengan kebudayaan Melayu kerana peralatan itu sememangnya wujud dalam sejarah masyarakat Melayu.

"Mungkin orang Melayu zaman dahulu menggunakan meriam untuk meraikan sesuatu kejayaan ataupun menyambut sesuatu perayaan.

"Cuma mungkin setelah kedatangan mercun dan bunga api ke negara ini, ia telah menjadi pilihan masyarakat Melayu untuk dimainkan kerana lebih mudah dan murah untuk diperolehi," katanya.